

پنجشنبه — ۲۶ شباط ۱۳۲۴

محرطام

MOUHIT

Illustration Hebdomadaire

مدیر و سر محرری :

فائز صبری

اداره خانه سی :

باب عالی جاده سنده و « اقدام » اداره سی

قربنده دائره مخصوصه

شرائط اشترا :

در ساداتده سنه لکی ۱۰۰۸ آلتی آلتی

۵۴ غروشدر

آبونه بدلی بوجه پیشین استیقا اولنور

نسخه سی : ۲ غروش

معاونین تحریریه سی :

مکتومزک وجودزلیله افتخار استدی مشاعیر
عزرتیدن مرکبدر

شرائط اشترا :

ولایاتده سنه لکی ۱۲۰، آلتی آلتی ۶۰

غروشدر. ممالک اجنبیه ایچون سنه لک ۲۶،

آلتی آلتی ۱۴ فرانتدر.

Directeur et rédacteur en chef :

FAIK SABRI BEY

Bureaux : Grand' Rue de la Sublime

Porte à côté de « l'Idam »

CONSTANTINOPLE

Prix : 2 Piastrs

نومرو : ۱۸ هر هفته پنجشنبه کونلری نشر اولنور سیاسی، ادبی، علمی، فلسفی رسلی غزته در جلد : ۱

Photo : Apollon

فوطو : آپولون

عدلیه ناظرلی واستاتبول مبعونی مرحوم مانیامی زاده وفیق بک جنازه مراسمی — فاتح جامع شرقی حویلستده

Les funérailles de Réfik Bey, ministre de la Justice

* *

اولده زرو وژاده بکلین کوزل
«زده» درسه
«نه اولدی زده او؟» درسه آه اوکوزل اکر
میان ساده موت فجی آکلات ...

احمد هاشم

کتاب طبیعت و تحری حقیقت

علوم طبیعی و طبیعت ادوار تکامله بر نظر

— ۱ —

دور خیال، دور اساطیر — کتاب طبیعت و تحری حقیقت — ادوار تکامل بشر — متافیزیک و فیزیک — فلسفه عقلیه و نقلیه — فلسفه طبیعی و تجربیه — علوم حیاتی و طبیعیه — بقراط و جالینوس — مسالك قطعيه و ثابتیه — تحری حقیقت و تدقیقات بطرقه — غرب مدنی — تکامل و ترقی — تجمید و تعالی .

زده معلوماتی الهام ایدن هپ محیطمنز ... هپ مناظر طبیعت ... هپ احوال طبیعیهدر . بز طبیعتک اولادی بز . بز طبیعتک شاکردی بز . کتاب طبیعتی نه قدر اوقورسه سق او قدر ماهیتمنزی ، انسانیتمنزی اکلار بز . اکلار زده تکمل ایده بز . ادوار ابتدائیه مدنیته اجدادمن احوال طبیعی نهده غرب نظریه لر . نهده نیسود مطالعه لر ایله تفسیر ایدرلردی ، او وقتلر انسانیت هنوز پیشکده بویومکده ایدی . بز چوجندن نه بکله نیر . شمعی مدنیث شباب دورنی بیله یکدی . آرتق کتاب طبیعت قسیره باشلامشدر . ایلک انسانلر دنیای ما فوق الطبیعه قوتلر ، آتورلر ، مخلوقات غیر مرثیه ایله دولدر مرشدی . تجسسه معروض بالجله علام طبیعیه قارشیدن اظهار عجز ایدرلر . اولری ایضاح ایچین درلو درلو دوشونجه لر . غریب ، غریب خیاللر ایجاد ایدرلردی . بو سببله علام و نمایشات طبیعی بی بر مخلوق فوق الطبیعه به . دیولره الح ... عطف و اسناد ایدوب قالمشدر . اساطیر دوری هپ بو افکار باطله . هپ بو حسیات خیالیدن نشأت ایلهمش ایدی . دیرلردی که بو مخلوقات فوق الطبیعه زم کی دوشونور ،

کورور ، ایشیدیر . فقط بزده کورونمز . اولر طبیعت ، اداره ایلر . دنیای حکم و نفوذری آلتنده بولوندرلر . علام طبیعت . نمایشات حسیاتی هپ اولرک توسطبله وقوعه کلیر ، تجامیاساز اولور . همده بوکا شبه ایدلز . دستور قطعی کی قبول اولونمشدی . نته کیم آلآن سویه عرفانیه و مدنیسه ی پکده اوزمانکی انسانلردن فرق اولیان بعض کسان کوته یئان . حتی معلوماتی صافدلانک بیله قبول ایلهدکری کی . استکنه طبیعت و تدقیق معانی اثناسنده مصادف اولاجق مشکلاتی دهه تعمیق ایدهرک حقایقه دوعری ایلر بیله چک یرده بویه حسی خیاللر ایجادیله طبیعتی قسیره قالمشقم قدر بویوک خطا اولاماز . بو فکری باغلامق . ترقیه سد چکمکدر .

جهل و نادانی انسانی عطات و تعندایچنده یاشاتیر . جهل و تعند نوعما انسانلر ایچون ظاهری بر سکون ، بر استراحت صایلیر . تحری معرفت اولرک سکوننی اخلال ایدر . شراره حقیقت اولری عاداتا غضبه کتیرر ، حدتلندرلر . چونکه بیلدیکی ، ایناندیغنی آتمق لازم . یکیدن چالیشقم ایستر . بوایه اونو صیقار ، معذب ایدر . عزت نفسنه بیله دوقونور . انسان ایچین بیلدیکلرینی او- نوتدیرمق ، ایناندقزینی انکار ایتدیرمک نه قدرده کوچدر . افکار منوره و جدیه نک افکار باطله یرنه قائم اولماسی ایچین بر خیل مجادله ایستر . بو سببله عالم مدنیث و انسانیتده بویوک کشفیات ، مهم اختراعاتک قبولی ایچین نه قدر مجاهده لر ، مبارزه لر ؛ وقوعه گلشدر ، گلشدرده آتخیق نتایج حسنه سی کورولدکدن صوکره حق تسلیم ایدلمشدر . زیرا تکامل طبیعت تدریجی در . تعلمه او قاعده لایتیره تابع در .

* *

تجربه و مشاهده اوزرینه مؤسس طبابت جدیده آتخیق بو صوکره عصرده وجوده کله- بيلمشدر . بوکاده سبب کافه علوم وفنونه اولدوغی مثللو طبابتک دور ، دور بر طاقم مسالك قطعيه بویوندوروغی آلتنده عصرلرجه قلماسی در .

شهره معرفتده فکر بشر باشلیجه اوچ

دور تکامل کچیرمشدر . بر دورده انسانلر صرف حسیاته ، خیالاته قالمشدر . بو بر دور اساطیر ایدی . صوکره عقل دورینه کیردی . منطقیات علم کلام حاصلی متافیزیک دوری باشلادی . فلسفه فکریه و ذهنیه حکمفرما اولدی . آتخیق صوکره عصرده تجربه و مشاهده تحریات فیهیه رهبر اتخاذ ایدلدی . بو وجهه ایله حقیقت دوری آچیلدی . آندن صوکره علوم وفنون تجربیه و مثبتیه اولانجه کالنی کوسترمک باشلادی . علوم طبیعهده فکر بشرک بو اوچ دوره تکاملنی برر ، برر کچیردی . طب بدایتده رهبان و کاهنلر التده قالمش . (تهاوقراسی) بر شکله کیرمش ایدی . صوکره متافیزیک یاخود فلسفه عقلیه بویوندیرینه دوشدی . اونک ایچون بر طاقم افکار باطله نک تضییقاتی آرمسند صیقیشدی قالدی . دائره ترقیسنی کیشله تهمدی . اویله یا ! عضویات و طبکمایه الاساسی اولان ابدان حیاتی بر طاقم مافوق الطبیعه قوتلرک تأثیریله تشکل ایدر ، وخسته- لقرارده بو قبیل قوای موهومه و اجسام غیر مرثیه نک تأثیرینه عطف ایدیلر — آرتق قته ، تجربه و مشاهدهیه محل قالیری ؛ بر ماده نک ماهیتی حقیقده قطعی بر فکرده قطعی بر حکم عقل واردر . آرتق اوکا دائر تدقیق و تحرییه لزوم قالیری ؛ ! مادام که وجود و حیات امراض ما فوق الطبیعه قوتلر . غیر مادی مؤثراتک تأثیراتندن متولددر . فنون طبیعه نه لزوم اولور ؟ ... تحریات طبیعهده متافیزیک یعنی فلسفه عقلیه دائره سنده دخی دوعری بر فکر پیدا ایدیلهمز . بو کی ملاحظات فکریه نظریات باطله ، افکار عقیقه به . واهی مسلکله سببیت ویرر . بو کون طبابتده اسماری حرمتله یاد اولونان بقراط حکیم ... جالینوسک شهرتی نهدن در . بوناره طبابتک مؤسسسی نظریه باقیلیور . چونکه بقراط طبابتی مشاهده اوزرینه بنا ایلردی . سریریاتک ایلک تاملرینی او وضع ایتمشدی . جالینوس ایسه تجربه داره سندده مطالعه ایدردی . اوده طب تجربی و فیزیک مؤسسسی صایلیر . اونک ایچون بو ایکی حکیم اعظم : طبک بانیلری اولمشدر . نه چاره که اونلردن صوکره ذاتا رهبان تأثیر آلتنده قالان طبابتک بر استادی چیقمادی .

ترقیات فنیہ و طبیہ توقف الہدی .
بشریت تحریر حقیقتہ قویولاجی یرده
مناقشات مذہبیہ کیریشدی . . او درجه که
عصر لرحه آفاق مدنیت بوتون ظلم و استبدادک
خونین پرده سپی ایلہ اورتولی قالدی .
لکن حقیقت هروقت حقیقتدر . مسالک
قطعیہ وحسیہ نه قدر دوعری اساسلر
اوزرینه مستند اولورسه اولسون ینہ یایدار
اولماز . هر وقت فنه حقیقتہ . . ترقیہ تمالی به
قطعیاً مضردر . فکر بشر هیچ بر وقته
کالی بوله ماز . دائماً بر یرده ثابت قالاماژ . بر
دوزی به اوج کلاته دوعری اینرلهر . قانون
تکامل بونی ایجاب ایستدر . زرده قالدی که
وقتیله جهل و تعندک درلو درلو ایجاد ایلهدیکی
خیالات ، افسانه لره افکار بشرک دولمش اولدوغی
بر دورده بالنسبه بعض مطالعات عاقلانه بی محتوی
اولهرق ترتیب ایدلمش مسالک حسیه و ظنیه
عصر لرحه صورکرا مقبول اولسون . . اولسونده
هر کونی بیک درلو بدایع معرفته جلوه که او-
لان شو عصر مدنیتده فائده سی شویله دور-
سون هر وقت ایراث مضرتندن ، فکر لک
او کنه مظلم پرده لر چکملکن باشقه بر شیئه
خادم اولسون ! . . فنه مقارن حقیقتہ قریب
بولونسون . . جزئی ملاحظه بیلہ بونی قبول
ایتمز . . فقط نه چاره که بو کبی مسالک ثابتہ
اربابی بیچاره ساده دلانی استقبالدہ . . ماورای
طبیعتده بر طاقم وعدلر خوش خیالار ایلهدرین
درین امیدلره دوشورمشدر . بو سبیلہ افکار
بشر عصر لرحه دائره حقیقتدن اوزاقلاشهرق . .
نفسانی هوساتک استحصال خامندن باشقه خیالار
وعد ایلهمین اومسالک واهی غیرتیله مناقشات
جاهلانه آره سنده فدا اولوب کیتمش . .
قرون وسطیده تا عرب مدنیتده قدر بی بشر
اویوشوقلر ، درین بر اویقو ایچیده مفلوج
اولوب قالمشدی .

تزر مؤانی عبدالحق حامد بک
Hamid Bey l'auteur de (Thézer)

وجوده کتیر مشلدر که ابن زهر ، ابن رشد ،
ابوالقاسم زهرای کبی صرف طبیعانی اساس
اتخاذ ایدن حکمای مشهوره نک شمشعه کالی
آفاق جهان عرفانی تنسور ایلهدی . عربلرک
او دورده کی مدنیتلری هپ علوم و فنونک . .
هپ طبابت و علوم طبیعیه نک فلسفه طبیعیه
و مادیه ایلہ اتحاد و امتزاجندن . . هپ
افکار و مطالعاتک طبیی وادیلرده غیر محدود
افقلرده . . هر درلو فسفطه و مسالک ثابتہ به
رغمأ بی پروا . . بی محابا ایلرله مهندن نشأت
ایتمشدی . عاقبت جهل و تعصب قوجه حکومتی
تا تلمندن بیدقینی حالده علوم و فنون ینہ
طریق و ترقی سندن انحراف ایتمدهی . . ارباب
علم و عرفان بو ظلم و تعندک باش کوستر مسیلہ
درحال بره برر چکلوب کیتدیلر . زرده که:
تعند و توصیه . . زرده که برمسالک ثابتہ رعایت
وار . . بر ملت که فنه ، حقیقتہ غیر مقارن
صرف حسی ، خیالی برمسالکده تعند و اصرار
ایدر . بو کبی آمال قلبیه و درونی به شخصک
اعتقادینه ، حسنه برافه حق یرده آمال و افکار
عامیه کویا بر بدیعه ترقی شکلنده کوستر . .
جبری تضییقات ایلہ قبول ایستدریمکه چالیشیر .
ارکچ قانون تکملک آهکنندن خارج قایلر . .
آزایلر ، بوزولور بحو و نابود اولور کیدر .
چونکه زمانه هیچ برشیک مقاومتی اولاماژ . .
شرائط کونی و حیاتیه همه آن دیکشمکده در .
هانکی فکر واردر که الی الابد یایدار اولسون . .
اونک ایچون حیات و عضویات دائماً تطابق
محیط ایلہ قائمدر . تکمل و ترقی ده زمانه کوره
دیکشمک ، تجدد ایلہ ممکنندن .

باقتریلوغ - کبیاکر

عثمان نوری

تیارو تظیدی

تزر

یاخود

ملك المتصور عبدالرحمن ثالث

کچن جمه کونی اقشامی تپه باشی قیشاق

تیاروسنده (تزر) برنجی دفعه اولهرق حخته تماشیه

وضع ایلدی . نیجه بو ، مهم بر حادثه ادیبدر .

بو جهته اوزون اوزادی به مناقصه ذکر ،

اعتقادندیم .

طبیعی مقتوناه مطالعه ایلر . بقراط و جالینوسک
آثار طبیعیه سی شرح ایدرلر طبابتک ایلرله
مهمه چالیشیرلردی . علوم و فنون طبیعیه
وقتیله یونانیلر زماننده کهواره نشین بر حالده
ایکن عربلرک قوجاغنه آلتش . . فضیلائی
عربک هم و غیرتلیله بو یودیله رک اورویا به
ویرلشدر . عربلر زماننده فنون و طبابتک
تعقیب ایلهدیکی مسالک متنوع اولقله برابر
باشلیجه ایکی مهم طریق طومش . . بری
مه تافیزک . . دیکری صرف فزیک . . بری
منطقی ، کلامی ، حتی ریاضی دیکری ده تمامیلہ
فنی ، مادی ، تجربی در ، فقط ایکنجی طریق
تعقیب ایدن حکمائک مساعدی ده مشر
اولمش . . تجربه و مشاهده اوزرینه مؤسس
عرب فلسفه سی . . کیمیایی ، حکمتی . .
طبابتی ، جراحی الیوم بیلہ معلومات مهمه
صیرسندہ ذکر و تعداد اولونقده بولونمشدر .
اونک ایچون فلسفه ده ابن رشد . . کیمیا ده
جابر الکوفی . . طبده رازی قرون وسطینک
یشدردیکی حکما و علمائک بو یوک سر
افرازاندندر . باخصوص ابن سینا نک «قانون»
اسمئده کی آثار الی عصر قدر اور و یامدارس
طبیعیه سنده مطالعه و تدوین ایلدی . عربلر بو
وجه ایلہ مصریلر یونانیلر دورندن قالدہ آثاری
اصلیلہ محافظله ایستدکاری کبی بالذات وجوده
کتیردکاری آثار مهمه ایلده علوم و فنونک
ظلمات جهل و تعند یعنی تعصب آره سنده
حمایه و ادامهنه صوک درجه تشمیر ساق
غیرت ایلدیلر . حتی غرناطه ده عربلر او یله
دارالفنونلر . . او یله مدارس علم و عرفان